

Waar is het ondermaats? Veenendaal

1 Waar is het ondermaats?

Aanleiding: na de 'Beleidpresentatie' (07-01-2025) in de beeldvormende avond van de Gemeenteraad werd gevraagd om voorbeeld van 'slechte fietsinfra'. Aan de hand van een snelle ad-hoc inventarisatie is daarover gerapporteerd met de notitie 'Waar is het slecht dan?'. Deze notitie is toegezonden aan de Raad en aan diverse medewerkers van de Gemeente Veenendaal. Helaas heeft het (nog) niet merkbaar geleid tot communicatie over de geconstateerde gebreken.

Ook t.a.v. de breedte (en overige maatvoering) lijkt het beeld in de Raad te zijn dat het wel goed zit.

Overweging: eigenlijk moet de Wegbeheerder deze vraag beantwoorden. Die wordt betaald om de infra in beeld te hebben en te houden. Hij weet toch de feitelijke maatvoering van de fietsinfra?

Stelling: 'Mensen fietsen ondanks de ondermaatse fietsinfra, ze zijn geconditioneerd daar mee om te gaan.'

Actie: Met een tweede notitie onder de aandacht brengen dat vele delen van de fietsinfra te Veenendaal duidelijk 'onder de maat zijn'. Zelfs delen die in de Structuurvisie van 2009 al naar voren kwamen zijn in 2025 nog steeds ondermaats.

Resultaat: 18 voorbeeldlocaties door heel Veenendaal.

Geconstateerd kunnen worden:

1. ondermaatse afmetingen voor alle locaties! Terwijl alle meetlocaties liggen aan 'hoogwaardige doorfietsroutes' of aan 'primaire fietsroutes'.
2. schade, o.a. door opdruk en vandalisme,
3. vernauwing,
4. blokkering fietsparkeren.

2 Breedtes van fietspaden

2.1 Inleiding

Diverse kwaliteiten van fietspaden zijn lastig vast te stellen. Echter de breedte van een fietspad is eenvoudig te bepalen. Voor het gemak is gekozen voor eenrichting fietspaden.

Ter oriëntatie: De minimale breedte van gewone eenrichting fietspaden is 2,30 meter en van snelfietspaden/doorfietspaden 3,00m (richtlijnen CROW, dd juni 2016, zonder toeslag voor bromfietzers en/of wandelaars). In het hoofdstuk 4 CROW aanbevelingen is een verdere detaillering gegeven.

De norm van 2,30 meter breedte voor fietspaden is nog relatief nieuw. De meeste fietspaden waren er toen al. In de Aanbeveling voor verkeersvoorzieningen binnen de bebouwde kom (ASVV) uit 2021 was het nog zo:

Aantal (brom)fietzers per uur in de spits:

0-150 minimale breedte 2,00 meter,
150-750 breedte 2,50-3,00 meter,
750 en meer breedte 3,50-4,00 meter.

(Hoogste waarden zijn van toepassing indien ook bromfietzers toegelaten worden op de fietspaden.)

2.2 Gemeten breedtes van (eenrichting) fietspaden:

In de Omgevingsvisie 2020 zijn enkele fietspaden 'aangewezen' als 'hoogwaardige snelfietsroute' en als 'primaire fietsroute.' Tegenwoordig wordt meestal te term Doorfietsroute (DFR) gebruikt i.p.v. Snelfietsroute. In onderstaande tabel is dat weergegeven in de 4^e kolom Opmerking.

Nr	Locatie van het fietspad	Breedte (cm)	Opmerking
1	De Reede	195	Primair
2	Rondweg West (thv De Reede)	210	Primair
3	Rondweg West, doorgang afslag	190	Primair
4	Rondweg West, (thv overweg)	195	Primair
5	De Wiekslag	190	DFR
6	Kerkewijk	200	Primair
7	Raadhuisstraat (Kerkewijk)	205	Primair
8	Raadhuisstraat (Claus-zijde)	190	Primair
9	Gilbert van Schoonbekestraat	200	DFR
10	Kleine Beer	195	DFR
11	Grote Beer	200	Primair
12	Buurtlaan-Oost (thv Grote Beer)	200	Primair

13	Stationsstraat (ri Klomp)	170	DFR (rode tegel)
14	Grote Beer (thv Dorcas)	190	Primair
15	Rondweg West (thv Flitsmeister)	210	Primair
16	Zandstraat	180	Primair
17	Duivenwal	225	DFR
18	Weverij	225	DFR

2.3 Conclusies

1] Hoewel hier niet op geselecteerd is blijken alle eenrichting fietspaden ondermaats!

2] Met als extreme uitschieter de Stationsstraat richting De Klomp. Als aangewezen Doorfietsroute zou het fietspad minimaal 3m behoren te zijn, maar is deze slechts 1,7m. Ook in de Structuurvisie 2009 werd deze verbinding (Stationsstraat) al uitgebreid besproken en zou onttrokken worden aan het snelverkeer.

3] Negen van de 18 locaties voldoen aan de oude minimumwaarden.

4] Slechts 2 fietspaden hebben breedte boven de oude minimumwaarde (Rondweg West en Raadhuisstraat (Kerkewijk)).

5] Geen enkel fietspad dat deel uitmaakt van de in 2020 aangewezen Snelfietsroute / Doorfietsroute voldoet aan de bijbehorende richtlijnen.

3 Overige opmerkingen

In het voorbijgaan zijn nog meerdere observaties gedaan. Daarbij zijn schadegevallen en verbeteringsmogelijkheden geconstateerd.

3.1 Defecten gezien tijdens rondrit:

1] Rotonde De Reede: gaten in het fietspad

2] De Pionier (thv Vrekenhorst): slecht wegdek

3] De Wiekslag: blokkering fietsparkeren (bij AH).

5] Prins Clauslaan: scheuren/ opdruk

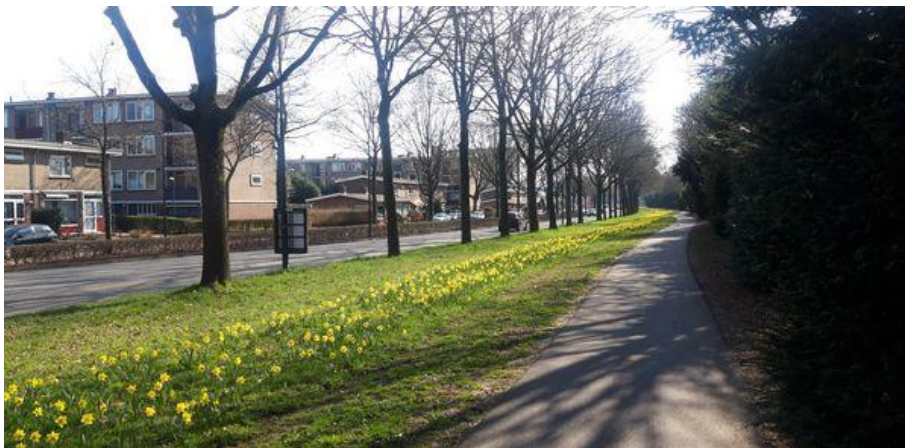

6] Rondweg West: doorgang te smal, slechts 1m.

7] Fietspad Achterberglaan (zijde Slaperdijk): meervoudige schade/ ontbreken van bebording.

3.2 Verbetering gezien tijdens rondrit:

Rondweg West: verlichting (zoals op Kleine Beer) toevoegen voor sociale veiligheid.

4 CROW, Algemene aanbevelingen voor de breedte in gemiddelde situaties

Het CROW / Tour de Force geeft deze informatie over breedte van fietspaden.

Met de onderstaande tabellen is voor doorsnee-situaties eenvoudig te bepalen hoe breed een (brom-)fietspad moet zijn. De tabellen gelden voor alle soorten fietspaden: basisnetwerk, hoofdfietsroutes, recreatieve paden, solitaire fietspaden etc. Alleen voor het hoogste kwaliteitsniveau (snelle fietsroutes, doorfietsroutes) gelden aparte aanbevelingen met extra breedte.

Heel belangrijk: houd rekening met de uitgangspunten

Bij de toepassing van de tabellen is het essentieel om rekening te houden met de uitgangspunten die ten grondslag liggen aan de aanbevelingen:

- * Beide zijden van het (brom-)fietspad hebben een obstakelvrije ruimte van minimaal 50 cm. Als er wel obstakels in deze zone aanwezig zijn, moet dit gecompenseerd worden met extra fietspadbreedte. Staat er bijvoorbeeld een muur op 30 cm van de verhardingsrand, dan moet dit gecompenseerd worden met 20 cm extra verhardingsbreedte, zodat we weer op 50 cm uit komen (30 + 20 = 50);
- * De hoogteverschillen aan de rand van het fietspad (zoals trottoirbanden) zijn kleiner dan 5 cm. Bij grotere hoogteverschillen moet 25 cm per zijde opgeteld worden bij de aanbevolen breedte;
- * De karakteristieken van het gebruik komen overeen met gemiddelde situaties in 2018. Het gaat daarbij om het aandeel snelle fietsers (7 % sneller dan 25 km/uur), het aandeel duofietsers (14%), het aandeel bakfietsen (1%), de verdeling over de richtingen (66/34) etc. Voor a-typische situaties, zoals veel racefietsers of bakfietsen, kan gebruik gemaakt worden van het Breedtetool voor Fietspaden.

Eénrichtingsfietspaden	Aandeel brom/snorfietsers		
	Intensiteit maatgevend uur	0%	4%
< 75	230	230	230
75 - 150	230	230	250
150-250	230	250	270
250-350 *)	230	270	290
350-500	230	270	330
500-700	270	330	360
700-900	270	350	360
>900	270	360	360

*) Gele cellen hanteren als minimum breedte voor hoofdfietsroutes.

Tweerichtingsfietspaden	Aandeel brom/snorfietsers		
	Intensiteit maatgevend uur	0%	4%
< 75	230	260	270
75 - 150	270	270	350
150-250	270	360	360
250-350	270	360	360
350-500 *)	350	360	400
500-700	350	440	470
700-900	350	480	520
>900	380	520	>550

*) Gele cellen hanteren als minimum breedte voor hoofdfietsroutes.

Tip: aandeel brom-/snorfietsers vertalen naar type fietspad

Een verschil met de “oude” aanbevelingen is dat geen onderscheid gemaakt wordt tussen fietspaden enerzijds en (brom)fietspaden anderzijds. In plaats daarvan worden aanbevelingen gegeven voor verschillende aandelen brom-/snorfietsers. Als cijfers over het aandeel brom-/snorfietsers ontbreken, kunnen de volgende vuistregels gebruikt worden:

- * “Onverplicht fietspad” of “verplicht fietspad met snorfietsverbod” = 0% brom-/snorfietsers;
- * “Verplicht fietspad”, waar dus wel snorfietsers gebruik van mogen maken = 4% brom/snorfietsers;
- * “Verplicht bromfietspad”, waar zowel snor- als bromfietsers gebruik van mogen maken = 8% brom-/snorfietsers.

Overige aandachtspunten

- * In bochten, op hellingen en nabij kruispunten is voldoende breedte extra belangrijk. Frontale botsingen op tweerichtingsfietspaden komen hier relatief veel voor.
- * Medegebruik door voetgangers stelt hogere eisen aan de breedte. Als er geen apart voetpad aanwezig is, moet altijd bekeken worden of een substantieel aantal voetgangers gebruik maakt van het fietspad (bijvoorbeeld hardlopers of hondeneigenaren). Tel dan minimaal 100 cm op bij de breedte. In de toekomst wil CROW nader uitwerken hoeveel extra breedte nodig is bij verschillende voetgangersintensiteiten.
- * Op tweerichtingspaden kan (dubbele) asmarkering er mogelijk aan bijdragen dat (duo-)fietsers meer rechts houden, zodat de beschikbare verhardingsbreedte efficiënter gebruikt wordt. Zie ook CROW-Fietsberaadnotitie ‘Aanbevelingen markering op fietspaden’.